

תפילה – חובה שהיא זכות, לפרשת ואתחנן

מספרים על רבי לוי יצחק מברדיצ'ב, סגורם של ישראל, שנכנס לבית הכנסת בעיר לבוב וראה קבוצת סוחרים שמיהרו לעסקיהם והתפללו במהירות תפילת שחרית. כשסיימו את התפילה פנה אליהם רבי לוי יצחק ואמר: ברצוני לומר לכם דבר מה. היטו הסוחרים אזניהם לשמוע מה בפי הצדיק. פתח רבי לוי יצחק ואמר: "א, א, ב, ב, ב, ב." התפלאו הסוחרים לשמוע קולות אלו מפי הצדיק ולא הבינו כוונתו. המשיך הצדיק: "מ, מ, מ, ג, ג, ג." כשראה את המבט השואל בעיניהם, אמר: אינכם מבינים את דברי? הלא כך שוחחתם כעת עם ריבוננו של עולם, כשחטפתם את תפילתכם.

ענה אחד הסוחרים: רבינו, אמת שהתפילה שהתפללנו היתה הברות קטועות, אולם ריבוננו של עולם, שידע תעלומות, מבין גם את שפתינו, את הברותינו, כשם שאמא מבינה את שפת תינוקה, כשממלמל הברות קטועות...

כששמע סגורם של ישראל את תשובתו המחוכמת של הסוחר, אורו פניו. בהזדמנויות שונות סיפר מעשה זה, והוסיף: ריבוננו של עולם, ראה את בניך הנתונים למשיסה בין הגויים לרדיפות ולתלאות, בכל זאת מקיימים הם מצוותיך במסירות נפש, קמים לתפילה. ואפילו שממלמלים את התפילה בהברות קטועות, הם מתרפסים לפניך כתינוק לפני אמו.

תפילתו של משה רבינו

פרשתנו, פרשת ואתחנן פותחת בתפילת משה רבינו, כפי שכתוב "וַאֲתַחֲנֵן אֶל ה' בָּעֵת הַהוּא לֵאמֹר" (ג, כג) ומבאר רש"י, עפ"י הספרי את המילה הראשונה, שהיא שם הפרשה: "זה אחד מעשרה לשונות שנקראת תפילה".

חז"ל למדו מתפילתו זו של משה רבינו יסוד גדול בתפילה, איך עלינו לסדר את התפילה, תחילה לפתוח בשבח להקב"ה ורק לאחר מכן לבקש את בקשותינו: "דרש רבי שמלאי: לעולם יסדר אדם שבחו של הקב"ה ואחר כך יתפלל. מנלן? ממשה, דכתיב 'וַאֲתַחֲנֵן אֶל ה' בָּעֵת הַהוּא', וכתב 'ה' אלוקים אֵתָהּ הַחֲלוּת לְהִרְאוֹת אֶת עֲבָדָךְ אֶת גְּדֻלָּתְךָ וְאֶת יְדֹד הַחֲזָקָה אֲשֶׁר מִי אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיךָ וְכַגְבוּרְתְּךָ', וכתב בתריה 'אֶעֱבֹרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה...'".

לימודים מתפילת משה

אור החיים הקדוש לומד מתפילתו זו של משה ארבעה לימודים, וכך כותב: "עוד נתכוון לדייק ארבעה תנאים הצריכין לקבלת תפילה: אחד שיתפלל כעני הדופק על הפתח, ב. שיבקש ממקור הרחמים, ג. זמן התפילה, כדרך אומרו (תהלים ס"ט) 'ואני תפילתי לך ה' עת רצון', ד. שתהיה תפילתו מפורשת ולא תהיה סובלת פירוש בלתי הגון.

והוא מה שנתכוון משה במאמרו כאן 'נְאֻתָּחֲנִין' לשון תחנונים זה כנגד תנאי א'. 'אֶל ה'', שביקש ממקור הרחמים זה כנגד תנאי ב'. 'בְּעֵת הַהוּא', פירוש בעת הידועה לקבלת תפילה, שהיא עת רצון כי מי יודע עת הרצון כמשה. ואפשר שזה היה בעת אשר אמר לו ה' 'החל רש ארץ סיחון ועוג', זה כנגד תנאי ג'. 'לֹאמֹר', פירוש - פירש אמריו כמצטרך שלא יסבלו דבריו דבר בלתי הגון זה כנגד תנאי ד'...'.

הזכות להתפלל

למדנו מתפילתו של משה שבתפילה כמה חלקים: תחילה פותחים בשבת, לאחר מכן מביע אדם את משאלותיו, ולבסוף הודיה לבורא עולם.

עלינו לזכור, שתפילה אינה עול, או ציווי אלוקי, אלא היא זכות גדולה מאד. התחושה שהקב"ה מקבל אותנו לשיחה פרטית, צריכה לעורר אצלנו מורא ושמחה כאחד. זו זכות אדירה, הטומנת בחובה סיכוי עצום להשיג מה שנבקש. אין זכות גדולה יותר מעצם המפגש עם הקב"ה, באמצעות התפילה. וכפי שאמרו חז"ל: "אמר רבי אלעזר: גדולה תפילה יותר ממעשים טובים, שאין לך גדול במעשים טובים יותר ממשה רבינו. אף על פי כן לא נענה אלא בתפילה, שנאמר 'אל תוסף דבר אלי' (ג, כו) וסמיך ליה 'עלה ראש הפסגה'..." (ברכות לב ע"א).

הכותב: הרב חגי ולוסקי – מרצה ומחבר סדרת הספרים 'תורתך שאלתי' על התורה, 'כי ישאלך' – על הגדה של פסח, 'מה שאלתך' – על מגילת אסתר. **לתגובות** – office@shaalti.co.il

מעוניינים ברעיונות יפים לפרשת ואתחנן, רוצים להיערך כראוי לשולחן השבת? מוזמנים להיכנס לקישור <https://did.li/aSNTY>

לקריאה והורדת גליון תורתך שאלתי לפרשת ואתחנן, בקישור

<https://shaalti.co.il/?p=13379>

לקבלת רעיון יומי לפרשת השבוע, שיעשיר את שולחן שבת, ניתן לאחר שליחת המילה 'רעיון',

למייל office@shaalti.co.il

